

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

**МЕТОДОЛОГІЯ Й ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ЗАХИСТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

Підготовки магістра
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми Менеджмент організацій

Силабус навчальної дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ Й ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ЗАХИСТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент», за освітньо-професійною програмою «Менеджмент організацій».

Розробник: завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, д.е.н., проф. Павлова О.М.

Погоджено

Гарант ОПП

Менеджмент організацій

Лариса ЮЩИШИНА

Силабус затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

протокол № 1 від 09.09.2022 р.

Завідувач кафедри:

Павлова О.М.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	07 Управління та адміністрування 073 Менеджмент, Менеджмент організацій Магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2022 / 2023
ІНДЗ: немає		Семестр 1
		Лекції 10 год.
		Практичні 10 год.
		Самостійна робота 86 год.
	Консультації 14 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання:		Українська

II. Інформація про викладача

Павлова Олена Миколаївна

д. е. н.,

професор,

завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, професор

Контактна інформація – +380985038484, E-mail: pavlova.olenavnu.edu.ua

Дні занять розміщено на: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1.Анотація курсу. Опанування дисципліною сприяє усвідомленню цілей соціального міждисциплінарного наукового дослідження, усвідомленню особистісних та пізнавальних навичок, необхідних для реалізації власного дослідницького потенціалу; ознайомленню з особливостями їх відпрацювання у процесі професійного навчання, формуванню наукової та методологічної культури; відпрацюванню практичних вмінь, спрямованих на виконання кваліфікаційних досліджень та наукових робіт як підсумку соціального дослідження. Розкривається роль інтелектуальної власності як складової інтелектуального капіталу, формується повага до авторського права та вміння захищати авторське право при проведенні власної наукової діяльності.

2.Мета і завдання навчальної дисципліни – Метою дисципліни є надання студентам знань з питань класифікації наук, організації науково-дослідної діяльності в Україні, організаційних баз наукових досліджень, основних наукових методологій та методів, економічних досліджень. Основні завдання вивчення дисципліни полягають в тому, щоб на належному рівні подати студентам необхідний навчальний матеріал, максимально наближаючи запропоновані ситуації до дійсності, навчити їх спрямувати теорію на розвиток методів отримання, обробки і використання управлінської та економічної інформації в менеджменті

підприємства та у забезпеченні законності господарської діяльності підприємства згідно чинного законодавства.

Засвоєння студентами предмета, призначення та основних функцій методології наукового пізнання; - засвоєння студентами специфіки наукового дослідження, методів наукового пізнання; - розуміння характеру побудови теоретичних та експериментальних досліджень, знання поширених видів і джерел наукової інформації; - засвоєння логіки розгортання наукових тверджень, загальних вимог до оформлення наукових досліджень.

3. Результати навчання (Компетентності)

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності або у процесі навчання, проведення досліджень та/або здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 17. Володіти технологіями захисту об'єктів інтелектуальної власності.

4. Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Ко нс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи методології наукових досліджень						
Тема 1. Поняття та види наукового дослідження	14	1	1	11	1	О/6 балів
Тема 2. Емпіричні методи наукового дослідження	14	1	1	11	1	О/6 балів
Тема 3. Теоретичні методи наукового дослідження	14	1	1	11	1	О/ДС/6 балів
Тема 4. Математично-статистичні методи наукового дослідження	14	1	1	11	1	О/6 балів
Разом за модулем 1	56	4	4	44	4	24 балів
Змістовий модуль 2. Інформаційне забезпечення результатів наукових досліджень						
Тема 5 Інформаційна база економічних досліджень	10	1	1	6	2	О/ДС/6 балів
Тема 6.	10	1	1	6	2	О/ДС/6 балів

Оприлюднення результатів наукових досліджень						
Тема 7. Кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти	10	1	1	6	2	0/6 балів
Тема 8. Організація запровадження результатів інтелектуальної власності в наукових дослідженнях	9	1	1	6	1	0/7 балів
Тема 9. Форми та види об'єктів інтелектуальної власності	9	1	1	6	1	0/7 балів
Тема 10. Умови реєстрації та підтвердження наукоємності об'єктів інтелектуальної власності	8	1	0	6	1	0/7 балів
Тема 11. Наукові засади інтелектуальної власності	8	0	1	6	1	0/7 балів
Разом за модулем 2	64	6	6	42	10	max 24 бали
Види підсумкових робіт						Бал
Підсумкова контрольна робота 1						15 балів
Підсумкова контрольна робота 2						15 балів
Всього годин / Балів	120	10	10	86	14	100 балів

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, ПКР/ПР – підсумкова контрольна робота / контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача освіти – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачем освіти, внесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять за темами освітнього компонента.
4. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним здобувачем освіти особистих знань за запитанням для самоконтролю.

Для виконання роботи здобувач освіти обирає та опрацьовує теоретичне питання.

Теми самостійної роботи

1. Поняття та види методів наукових досліджень.

2. Обґрунтування вибору методу наукового дослідження.
3. Види методів емпіричних наукових досліджень.
4. Методи метатеоретичного рівня пізнання.
5. Види універсальних методів емпіричних досліджень.
6. Сутність, переваги та недоліки методу спостереження.
7. Особливості використання методу моделювання в Україні.
8. Методологія й метод: взаємозв'язок понять.
9. Методи наукового планування.
10. Використання методів стратегічного дослідження в сучасних умовах розвитку економіки України.
11. Виділіть етапи процесу наукового дослідження. Чому організаційно-методична підготовка науково-дослідного процесу починається з розробки програми досліджень?
12. Державна система організації й управління науковими дослідженнями в Україні, на вашу думку, є ефективною?
13. Яка наука в Україні є більш ефективною та мобільною – заводська чи позавідомча наука (підприємницький сектор)? Хто є суб'єктами наукової діяльності?
14. Чому результативність наукового дослідження визначається ступенем його реалізації (упровадженням у практику)? Чи завжди це так? Обґрунтуйте відповідь.
15. Які нові організаційні структури й організаційні форми у сфері прикладної (галузевої) науки матимуть найбільший розвиток у сучасних умовах?
16. Чим відрізняється діяльність ученого та наукового працівника? Чим відрізняється навчально-дослідна робота й науково-дослідна робота студентів?
17. Чому одним з основних завдань вищої школи в європейських країнах є виховання дослідника-мислителя? Якими якостями він повинен володіти?
18. Які з принципів організації дослідницької діяльності студентів вищих навчальних закладів у європейських країнах можуть бути успішно застосовані в Україні?
19. Чому залучення наукових кадрів до інноваційної політики держави є досить поширеним правовим явищем у практиці зарубіжних країн?
20. Наукова інформація та способи її пошуку.
21. Пошук інформації за ключовим словом.
22. Визначення й ознайомлення з основними літературними та архівними джерелами.
23. Пошук інформації в процесі наукової роботи. Загальна характеристика.
24. Поняття «інформаційний пошук». Етапи інформаційного пошуку.
25. Визначення теми інформаційного пошуку, а також його хронологічних, мовних і географічних меж.
26. Джерела первинної та вторинної інформації.
27. Характеристика масиву інформаційних матеріалів.
28. Пошук інформації, його етапи.
29. Бібліографічний пошук інформації із суспільних наук.
30. Пошук бібліографічної інформації в каталогах і картотеках.

31. Бібліографічних апарат наукових досліджень.
32. Джерела пошуку інформації, їх класифікація.
33. Електронні засоби пошуку інформації.
34. Комп'ютер як інструмент науково-дослідної роботи.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Про відсутність з поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Політика щодо академічної доброчесності Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 0,5 бали). Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролях. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин. Системно і регулярно переглядати лекційний матеріал, працювати з навчальною та науковою літературою. Здавати самостійні роботи та завдання у визначені терміни. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем у друкованому або електронному вигляді виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих

V. Підсумковий контроль

Із освітніх компонентів, де формою контролю є залік, оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Порядок проведення заліку повинен бути визначений у силабусі.

Перелік питань на залік

1. У чому сутнісна відмінність між поняттями «наукове пізнання» та «знання»?
2. Із яких компонентів складається наукове пізнання?
3. У чому полягає сутність пізнавальної діяльності в контексті структурного розуміння наукового пізнання?
4. Чим обґрунтовується вибір наукової проблеми дослідження?
5. Яка різниця між термінами «гіпотеза», «концепція» та «наукова теорія»?

6. Якими є основні функції наукової ідеї в науковому пізнанні?
7. Що є структурними складовими частинами наукової теорії?
8. Для якого виду знань характерне повне відтворення узагальнених уявлень про об'єкт, що забезпечує абсолютний збіг образу з об'єктом?
9. Охарактеризуйте передумови формування базового знання.
10. Назвіть основні ознаки наукового дослідження.
11. Із якою метою здійснюються наукові дослідження?
12. Охарактеризуйте основні прийоми узагальнень.
13. Назвіть основні види наукових досліджень.
14. Які основні характеристики, що визначають вибір методів наукового дослідження?
15. Яка послідовність застосування методів дослідження?
16. Якими причинами зумовлюється моделювання економіки підприємства?
17. Яка різниця між суцільними та несуцільними спостереженнями?
18. Назвіть основні вимоги до спостереження.
19. У чому сутність моделювання?
20. Які є види універсальних методів емпіричних досліджень?
21. За якими ознаками класифікують методи наукового планування?
22. Охарактеризуйте особливості використання різних методів стратегічного дослідження.
23. Розкрийте сутність та схарактеризуйте основні етапи організації сучасних наукових досліджень.
24. Охарактеризуйте державну систему організації й управління науковими дослідженнями в Україні.
25. Назвіть органи управління в Україні та охарактеризуйте основні напрями державної науково-технічної політики.
26. Дайте визначення інкубатора, технопарку, технополісу й венчурного підприємства.
27. Назвіть основних суб'єктів наукової діяльності в Україні.
28. Дайте визначення та назвіть головні ознаки наукової школи.
29. Які принципи є засадничими щодо роботи наукового колективу та наукової школи? Охарактеризуйте їх.
30. Охарактеризуйте сучасні тенденції організації наукової діяльності студентів у різних країнах.
31. Чим відрізняється вітчизняний та зарубіжний досвід організації наукової діяльності?
32. Назвіть принципи організації дослідницької діяльності студентів вищих навчальних закладів європейських країн.
33. Назвіть основні види ефективності наукових досліджень та поясніть їх сутність. Які види економічного ефекту від НДР вам відомі?
34. Назвіть та поясніть критерії оцінки ефективності роботи науковця.
35. Охарактеризуйте основні джерела науково-технічної інформації.
36. За якими критеріями класифікують економічну інформацію?
37. Охарактеризуйте види навчальних та наукових матеріалів.

38. Назвіть етапи пошуку необхідної інформації.
39. Назвіть елементи бібліографічних посилань Гарвардського стилю?
40. Опишіть види статистичних спостережень.
41. Охарактеризуйте джерела отримання інформації залежно від типу дослідження.

VI. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90-100	Зараховано
82-89	
75-81	
67-74	
60-66	
1-59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. – Електронні текстові дані (1 файл: 0,4 Мбайт). – КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. - 58 с.
2. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
3. Грабченко А. І. Методи наукових досліджень : [навч. посіб.] / А. І. Грабченко, В. О. Федорович, Я. М. Гаращенко. – Х. : НТУ «ХП», 2019. – 142 с.
4. Носачова Ю., Іваненко О., Радовенчик Я. Основи наукових досліджень. К.: Кондор, 2020. 132 с.
5. Мальська М. П. Організація наукових досліджень: навчальний посібник / М. П. Мальська, І.Г. Пандяк. – К: ТОВ «Видавництво «Центр учбової літератури», 2017. – 136 с.
6. Медвідь В., Данько Ю, Кобилянська І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях). Суми: Університетська книга, 2020. 219 с. 17.
7. Методологія наукових досліджень і написання випускних кваліфікаційних робіт: методичні вказівки для здобувачів вищої освіти першого бакалаврського і другого магістерського рівнів з банківської справи. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 114 с. 18.
8. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / Добронравова С. І. та ін.; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>
4. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

5. Державний служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
7. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.